

Dopisi.

Iz Trsta. (Delalsko podporno društvo.) Iz poročila, ki ga ravnokar razpošilja naše društvo svojim udom za leto 1887, povzamem za Vaše bralce to-le: Leto 1887 je bilo naše društvo v gmotnem oziru dovolj srečno, posebno če se gleda na uspeh drugih enacij društev in na hiranje obrta in trgovine v Trstu. Društvena gotovina se je to leto pomnožila za 1971 gld. 62 kr., tako da iznaša vsa društvena gotovina koncem 1887. leta 13.815 gld. 87 kr. Vsega premoženja pa je 17.240 gld. 35 kr. Iz navedenih števil je razvidno, da je društvo, če tudi po malem, vendar solidno napredovalo. Pravi napredek in gmotni društveni uspeh se bode pa gotovo še le takrat dosegel, kadar bodo naši družabniki zavednejši, ko bodo bolje umevali vzajemnost in se manj ozirali na osebno korist nego na splošno. Žalibog, mnogo je še takih društvnikov, ki želé imeti od društva le dobiček, ne oziraje se na to, da terajo na ta način obstoj v nevarnost. Želja odborova, katero polaga društvnikom na srce, je, naj dokažejo v bodoče ne le z besedo, ampak tudi dejansko, da umejo, kaj je vzajemnost v pravem zmislu. A kakor je za razevitanje društva vzajemnost brezpogojno potrebna, itak pospešujeta nič manj društvene namene edinost in sloga med društvniki. Vzajemnost, edinost in sloga v tem in v onem naj bode zatorej geslo našemu društvu. Veliko važnost daje se povsod v enacij društvih zdravnikom, ako izpolnjujejo svoje dolžnosti ne samo vestno, temveč z vsem sreem in radostjo. Takšni zdravniki so čvrst steber društvnemu napredku. Menimo, da se naše društvo sme ponašati uprav s takšnima zdravnikoma, zato izraža odbor srčno željo, da bi društvniki ne le ne ovirali delovanja gg. zdravnikov, ampak pospeševali je povsod in o vsakej priliki z vso močjo. Kar se tiče sprejemanja novih udov v društvo, postopal je odbor strogo. Sprejemal je le takšne društvnike, o katerih se je natančno prepričal, da so dobrega obnašanja ter da bodo izpolnjevali svoje dolžnosti proti društvu in da ne bodo iskali samo svojih pravic. Preteklo leto sprejelo se je v društvo le 113 družabnikov in 34 družabnice; izbrisal pa je odbor radi neplačanih tednin 91 družabnikov in 54 družabnic. Umrlo je 1887. leta 14 družabnikov in 3 družabnice; med njimi ustanovnik preč. kanonik župnik Anton Hrovatin; izmed podpornikov pa društveni predsednik Dolenc Viktor, Dejak Anton in Šmerdú Fran; dalje 10 rednih udov in 3 družabnice. Bog jim daj večni mir in pokoj! Rodbinam umrlih udov plačalo je društvo za pogrebščino 345 gold. Koncem leta je imelo društvo ednega častnega uda, 7 ustanovnikov, 29 podpornikov, 939 rednih možkih in 202 ženskih članov. Žalibog nam

je tudi letos omeniti, da se je slovanska inteligenca v Trstu le premalo zanimala za naše toli važno društvo. Usoja si odbor prositi jo na tem mestu ne le naklonjenosti našemu društvu, ampak kolikor toliko tudi gmotne podpore. Z druge strani nam je pa v veliko veselje zahvaliti se nekaterim prijateljem in podpornikom društva, ki so je z besedo in z dejanjem podpirali. Bolnikov je bilo lansko leto 341 in 454 slučajev bolezni ter se je podpore izplačalo 8737 gld. 95 kr. Samo zdravila dobivalo je 159 udov, in potrosilo se je za zdravila sploh 908 gld. 17 kr., zatoraj je izdalo društvo za podpore, pogrebščine in zdravila skupaj 9646 gld. 12 kr. Iz vseh teh podatkov se jasno vidi, da to društvo lepo napreduje. Želim pa mu najboljšega uspeha tudi v prihodnje, ter ga priporočim vsem družabnikom in družabnicam v vzajemno in skupno delovanje.

Od sv. Lenarta pri Veliki nedelji. (Rokodelstvo.) Naj Vam popišem moža, kateri je do sedaj živel med nami, in bode marsikateremu Vaših bralcev dobro poznan, njegovo ime je: Jože Slatič. Rodil se je na Brežnici leta 1806, toraj je doživel 82 let. Že kak mladi fantek kazal je bistro glavo, bil je globokih misli, zmerom tak, kakor da bi na kaj novega mislil. Ker še v njegovi mladosti tukaj ni bilo skoro nobene šole, in tudi ne učitelja, zato se je Jože le za silo brati in pisati naučil, računil pa jo le po svoje. Ker je bil bistrega uma poprijel se je mizarskega rokodelstva sam od sebe, brez vsakega mojstra. Steklo mu je vsako delo, kar se ga napravi iz lesa, n. pr. tesarsko, kolarsko. Pri mlinih je delal kolesa, celo vetrov malin si je naredil, ker je enega nekje poprej videl. Kesneje je mož tudi imel veliko dela po cerkvah, deloma je napravil nove reči, deloma pa jih le popravljal, n. pr. pri sv. Tomažu je popravil vse altarje, pri Veliki nedelji dva stranska altarja nova, pri sv. Vrbanu nad Ptujem, pri sv. Ani v Halozah altarje, na Leskovcu v Halozah, in pri tamošnji podružnici nove tabernaklje, pri sv. Trojici v Halozah, pri Podletniku novo predigianjico, in tabernakelj, pri sv. Barbari nad Vurbergom nova okna in altarje popravil, na Polenščaki novi tabernakelj in spovednice, pri sv. Lovrenci v slovenskih goricah, okna in stole, pri sv. Marjeti vse altarje, stole, spovednice, okna, vrata in vse, kar se tiče mizarskega dela, v Sitarovce, na Polanšek, v Tušavo in v Mikelj-novo kapelo nove altarje in še več kajenakega. Pri nobenem delu pa ni imel risa ali plana. Kar so njegove bistre oči le enkrat videle, to mu je ostalo v glavi; vse delo je dovršil s pripomočjo svojih treh bratov, njih dva sta že umrla, le najmlajši še živi. — Bil pa je naš rajni Jože pri domači fari skoz 48 let cerkveni ključar, vedno je imel vse popravke in tudi

ne da bi se mu radi tega les ceneje zaračunal. Ako bi se v naših krajih več takih zadrug osnovalo in bi le-te potem stopile v ožjo medsebojno zvezo, tedaj bi bilo to nam vsem v veliko korist. Nadalje bi bilo dobro, ko bi se slov. župani vsaj enkrat v letu shajali v zborih, kjer bi se posvetovali o skupnih občinskih zadevah; kjer bi v imenu vseh družih občanov izrekli svoje želje, ter bi namreč razkrili velike napake v nekaterih postavah, ki so največ krive, da se občna beda tako širi in da kmetski stan čedalje bolj propada. V prvi vrsti bi bila sedajna domovinska postava, ki je jako krivična. Mladi ljudje, dokler so za rabo, gredo zgodaj od doma, ko se pa postarajo pridejo nazaj in domača občina mora sedaj skrbeti za tiste, ki jej niso nič koristili, temuč so vse svoje moči žrtvovali tovarnarjem in bogatinom po mestih. V tem in še mnogo drugih rečeh, bi se bilo še veliko kaj koristnega dobro pogovoriti, ter potem dotične izjave izročiti našim poslancem, da jih na merodajnem mestu predložijo. — Ker se vsako leto prepričamo, da se nemški liberalni poslanci v štaj. dež. zboru za kmetski stan in njegove potrebe kaj malo brigajo; njim je več za to, da so z dolzimi govori proti našim pravicam, ne pa za nas in cele — dežele blagor; za to je pa potrebno, da mi kmetje sami povzdignemo svoj glas, dokler je še čas. Če pojde pa tem potom tiho naprej, tedaj bomo pa s časoma tako zagazili, da bode težko več misliti na rešitev. Stopimo toraj na noge in povejmo pred svetom, kaj želimo, in kaj bode treba storiti v obrambo in ohranitev našega stanú!

Iz Konjic. (Učiteljsko zborovanje) Dne 1. marcija je zborovalo okrajno učiteljsko društvo v Konjicah. Gospod predsednik Leitgeb otvori ob 10. zborovanje ter pozdravi navzoče. Došlo je 19 udov. Na dnevnem redu je bilo: „Upeljava enakega šolskega reda na šolah konjiškega okraja.“ Točke, katere je g. Kapun predlagal, so bile sprejete. Volil se je potem nov odbor. Za predsednika bil je enoglasno izvoljen nadučitelj g. P. Leitgeb; g. Kapun pa za namestnika, gg. Malenšek, Tribnik, Seidler odborniki. G. Malenšek govoril je o lex Liechtenstein-ove ter je predlagal: učiteljsko društvo se s to predlogo ne strinja. Prihodnje zborovanje bode v Čadramu.

Iz Čadrama. (Razne novosti.) Letošnja nenavadno huda in dolga zima nas je spominjalo leta 1782. O njem stoji pisano v kroniki naše župnije, da je dne 28. vinotoka ob 11. uri bil veliki zvon posvečen v čast sv. Janezu Krstn. srečno v zvonik potegnut in na stol postavljen. Ta zvon teht 21 stotov 27 funtov po 66 glđ., znaša vrednost 1386 brez kembeljna, kateri je 1 stot 4 funte težek. To se je zgodilo po župniku Juriji Ignaciji Stangel, cerkvenem klju-

čarji Juriji Muc, tesarji Valentinu Sitar in farani so to naročiti dali in plačali in sicer v slabem, dragotnem in nerodovitnem letu. Posebno, kar vinski pridelek zadeva, bila je, kar se ljudje spominjajo, ena najslabejših letin, ker je vinska trta po hudi, suhi zimi čisto pozebla skoraj po celem Štajarskem. Bojimo se, da nam tudi letošnja zima kaj dobrega ne prinese. Vinska trta je za vsem neki zdaj še zdrava razun tam, kjer je bila v pozni jeseni obrezana, je močno spokala. Zato umni vinorejci nikoli ne svetujejo rezitve pred Kraljevim, saj tudi sadunosnikov ni dobro trebiti, dokler toplo vreme ne nastopi. Rž in ječmen na nizkih njivah nam je gotovo tudi več ali manj dolgo ležeči sneg poškodoval. Nezdrava bila je tudi ta zima, kajti pred 4 tedni so začeli otroci za špičkami bolehati in je samo šolarjev črez 80 bolenih bilo, umrli so pa le 3 otroci komaj okoli leta stari in zdaj je že skoraj vse zdravo, vendar vže tri tedne šole nimamo, kar naznanja preveliko boječnost za zdravje mladine. Zdaj je tudi čas raznega nabiranja. Naberali smo podpise mož za krščanske šole in čeravno nam osnova teh šolskih postav v narodnem oziru premalo obeta, so vendar tukajšnje občine vse po večini svojih zastopnikov te prošnje podpisale in le malo število naših odločnih nasprotnikov tega ni hotelo storiti.

(Konec prih.)

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Drž. vojni minister grof Bylandt-Rheidt je odstopil in je stopil na njegovo mesto fzm. Ferd. baron Bauer, doslej je bil vojaški poveljnik na Dunaji. — V drž. zboru so zadnjo soboto srečno dognali razprave o plači verozakonskih učiteljev. V njih so se toliko časa pričkali, da bi denar, kar so ga prejeli gg. poslanci v tem času, dosegel bržkone plačo, ki jo dobodo verozakonski učitelji vsled nove postave. Te dni bode na Dunaji skupno posvetovanje avstrijskih in ogerskih ministrov, ter velja, kakor se pravi, posvetovanje vojaškim stvarjem. — Nemški dijaki na vseučiliščih v Gradci še prekosijo tamošnje mestne očete, kedar gre za nemštvo. Tokrat so poslali posebne deputacije v Berlin k pogrebu nemškega cesarja, to pa se je zazdelo dotičnim krogom na Dunaji, da je že vendar-le preveč ali izvesti, da je vlada razpustila dijaška društva, ki so to storila, ne bode kakor se zagotavlja, — resnica. Po naših mislih bi teh društev ne bila škoda. — Na Koroškem je več slov. občin poslalo slov. poslancem na Dunaji pismo zahtevajo za to, da se potegujejo tudi za koroško slov. ljudstvo, ki nima svojega zastopnika v drž. zboru. — Odbor družbe sv. Mohorja je poslal iz Celovca lepo častitko